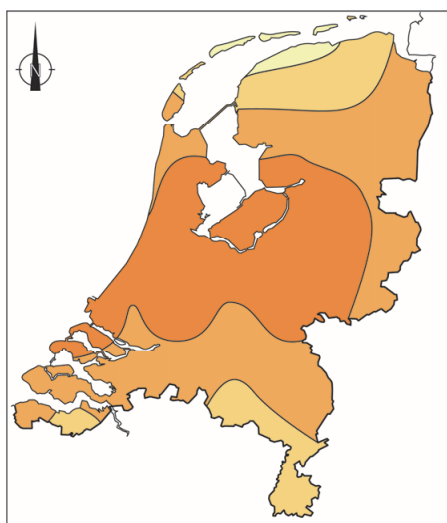


## Weer en klimaat

### bron 1

Uren zon in juli 2018

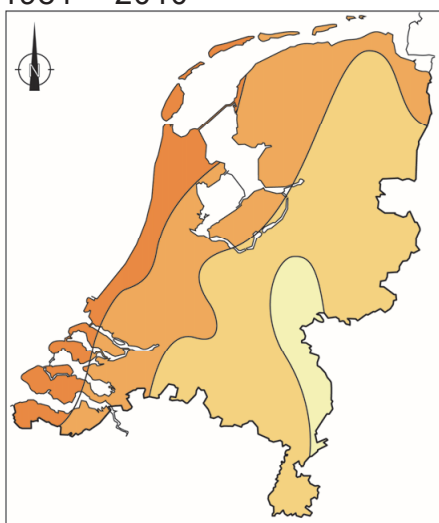


Legenda:  
aantal uren zon in juli 2018

310 - 320	330 - 340
320 - 330	340 - 350

### bron 2

Gemiddeld aantal uren zon in juli,  
1981 – 2010



Legenda:  
gemiddeld aantal uren zon in juli

190 - 200	210 - 220
200 - 210	220 - 230

### bron 3

Tekst met keuzemogelijkheden

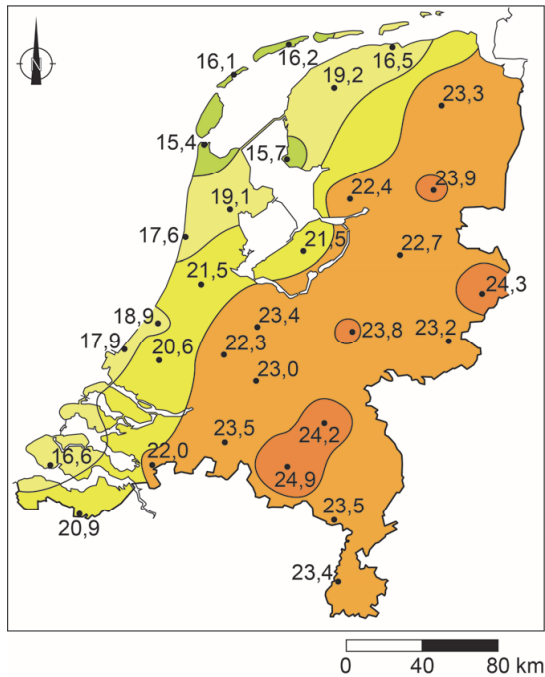
In juli 2018 lag boven Nederland in verhouding lang een  
... **1** ... (hogedrukgebied / lagedrukgebied).

In juli 2018 was de bewolgingsgraad ... **2** ... (hoger / lager) dan gemiddeld  
in deze maand.

- 1p 1 Bekijk bron 1 en bron 2 en lees bron 3.  
In bron 3 staat achter de cijfers 1 en 2 een keuzemogelijkheid.  
→ Neem de cijfers 1 en 2 over op het antwoordblad en zet de juiste  
keuze erachter.

#### bron 4

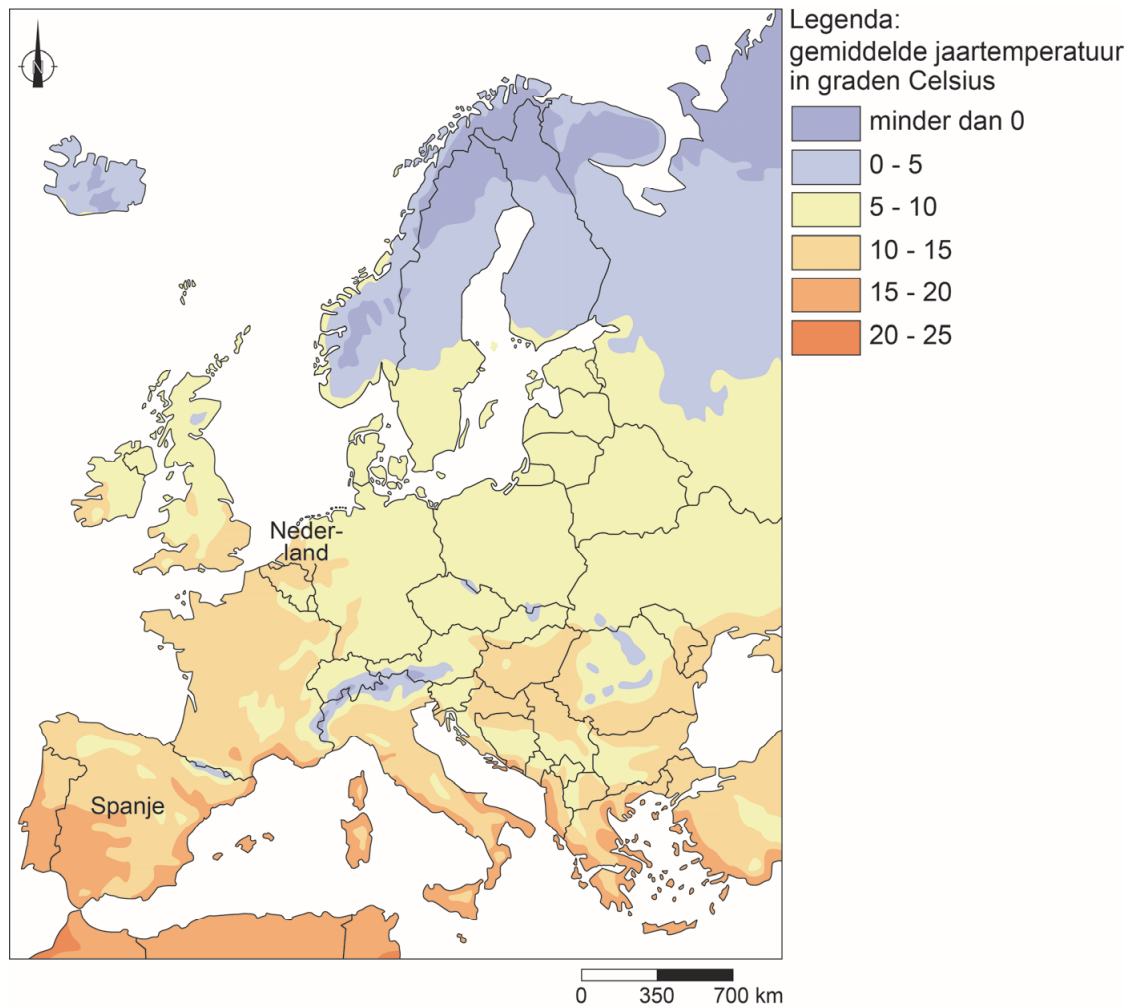
Temperatuur in graden Celsius op zondag 8 april 2018



- 1p 2 Bekijk bron 4.
- Beargumenteer of Nederland op 8 april 2018 een aanlandige of een aflandige wind had.
- Doe het zo:
- Kies eerst aanlandige wind of aflandige wind.
  - Geef daarna een argument voor je keuze met behulp van bron 4.

## bron 5

### Gemiddelde jaartemperatuur in Europa



- 1p 3 Bekijk bron 5.  
→ Geef met behulp van de zoninvalshoek aan waardoor het in Spanje gemiddeld warmer is dan in Nederland.
- 1p 4 Spanje heeft steeds vaker te maken met langdurige droogte en daardoor kan de opbrengst van de landbouw afnemen. Om de gewassen op de akkers niet te laten verdrogen passen de boeren irrigatie toe.  
→ Beargumenteer welke manier van irrigeren het meest geschikt is voor akkerbouw en tuinbouw in droge gebieden in Spanje.
- Doe het zo:
- Kies eerst druppelirrigatie of oppervlakte-irrigatie.
  - Geef daarna een argument voor je keuze.

**bron 6**  
Landschappen in Spanje

foto 1



foto 2



foto 3

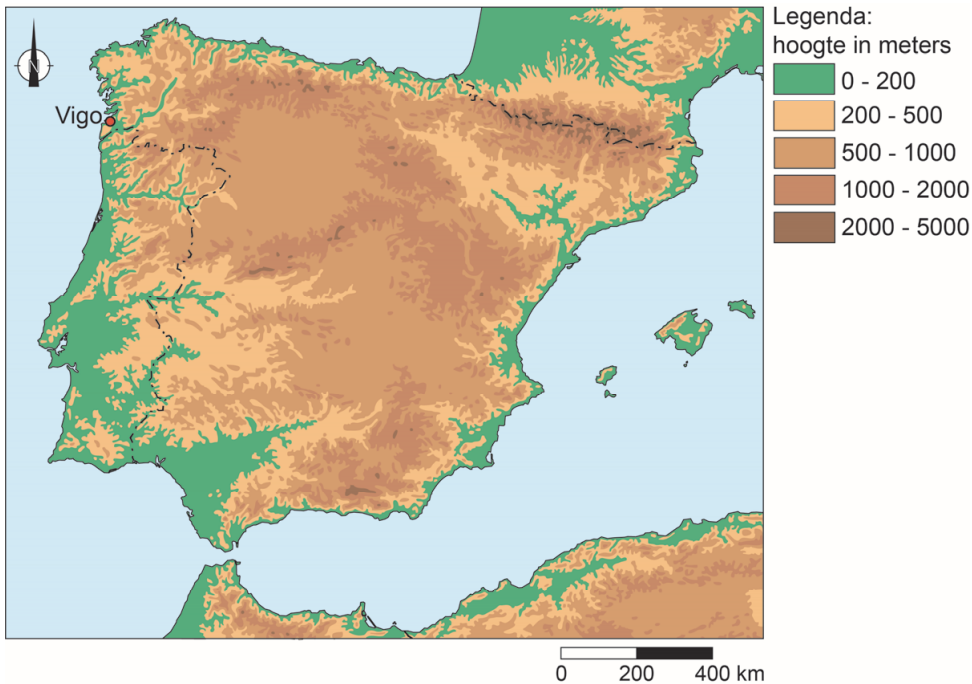


**bron 7**  
Spanje

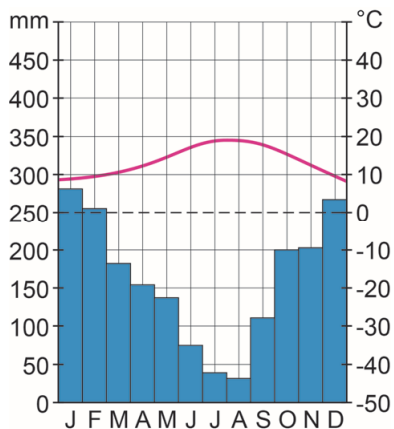


- 2p 5 Bekijk bron 6 en bron 7.  
Elke foto uit bron 6 hoort bij een plaats in bron 7.  
→ Neem de letters P, Q en R uit bron 7 over op het antwoordblad en zet de juiste cijfers van de foto's uit bron 6 erachter.

**bron 8**  
Spanje



**bron 9**  
Klimaatgrafiek Vigo



**bron 10**  
Tekst met keuzemogelijkheden

In Vigo valt veel meer neerslag dan in plaatsen op dezelfde breedte die meer landinwaarts liggen. Uit de kaart is af te leiden dat in Vigo, naast frontale regen, ook ... **1** ... (stuwingsregen / stijgingsregen) valt. De vochtige wind in Vigo komt van ... **2** ... (land / zee).

- 1p **6** Bekijk bron 8 en bron 9 en lees bron 10.  
In bron 10 staat achter de cijfers 1 en 2 een keuzemogelijkheid.  
→ Neem de cijfers 1 en 2 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.

- 1p 7 Over neerslag in Spanje worden twee uitspraken gedaan.  
Uitspraak 1: een hoge neerslagintensiteit zorgt voor minder afstroming in Spanje.  
Uitspraak 2: gemiddeld is de nuttige neerslag in Spanje in de winter hoger dan in de zomer.  
→ Neem de cijfers 1 en 2 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is.

**bron 11**

Drie foto's van landschappen in de Verenigde Staten

foto 1  
Great Plains



foto 2  
Rocky Mountains



foto 3  
Appalachen



- 1p 8 Bekijk de drie foto's in bron 11.  
→ Zet de cijfers van de foto's uit bron 11 in de juiste volgorde op het antwoordblad, van westkust naar oostkust.

**bron 12**

De berg Marys Peak in het Kustgebergte



1p 9

Bekijk bron 12.

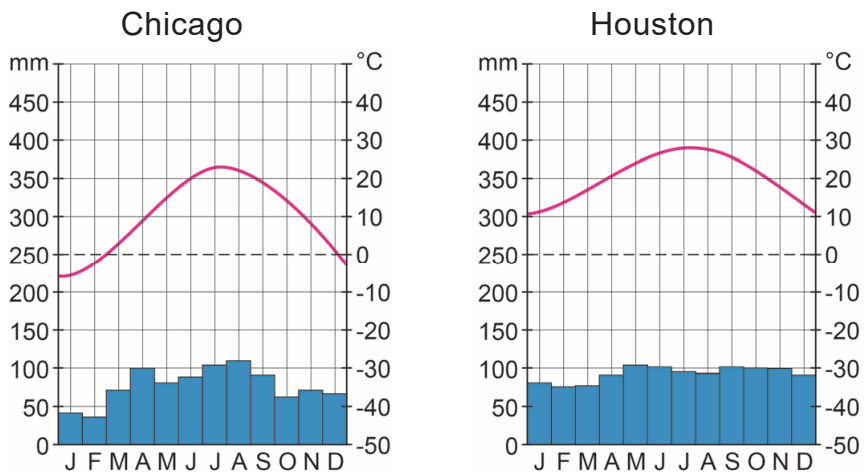
Je gaat een bergwandeling maken in het Kustgebergte van de Verenigde Staten. Je begint op 250 meter boven zeeniveau, waar het  $5\text{ }^{\circ}\text{C}$  is. Je wandelt naar de top van de berg Marys Peak, die op 1250 meter hoogte ligt.

Als de temperatuur op 250 meter boven zeeniveau  $5\text{ }^{\circ}\text{C}$  is, wat is dan de temperatuur op de top van de berg Marys Peak?

- A  $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$
- B  $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$
- C  $+11\text{ }^{\circ}\text{C}$
- D  $+15\text{ }^{\circ}\text{C}$

### bron 13

Twee klimaatgrafieken in de Verenigde Staten



### bron 14

Verenigde Staten



2p 10 Bekijk bron 13 en bron 14.

Het temperatuurverschil tussen winter en zomer is in Chicago groter dan in Houston. Voor dat temperatuurverschil tussen winter en zomer tussen beide plaatsen zijn twee verklaringen te geven, elk vanuit een andere klimaatfactor.

→ Geef een verklaring met behulp van de klimaatfactor breedtelegging.

→ Geef een verklaring met behulp van de klimaatfactor afstand tot zee.



**bron 15**

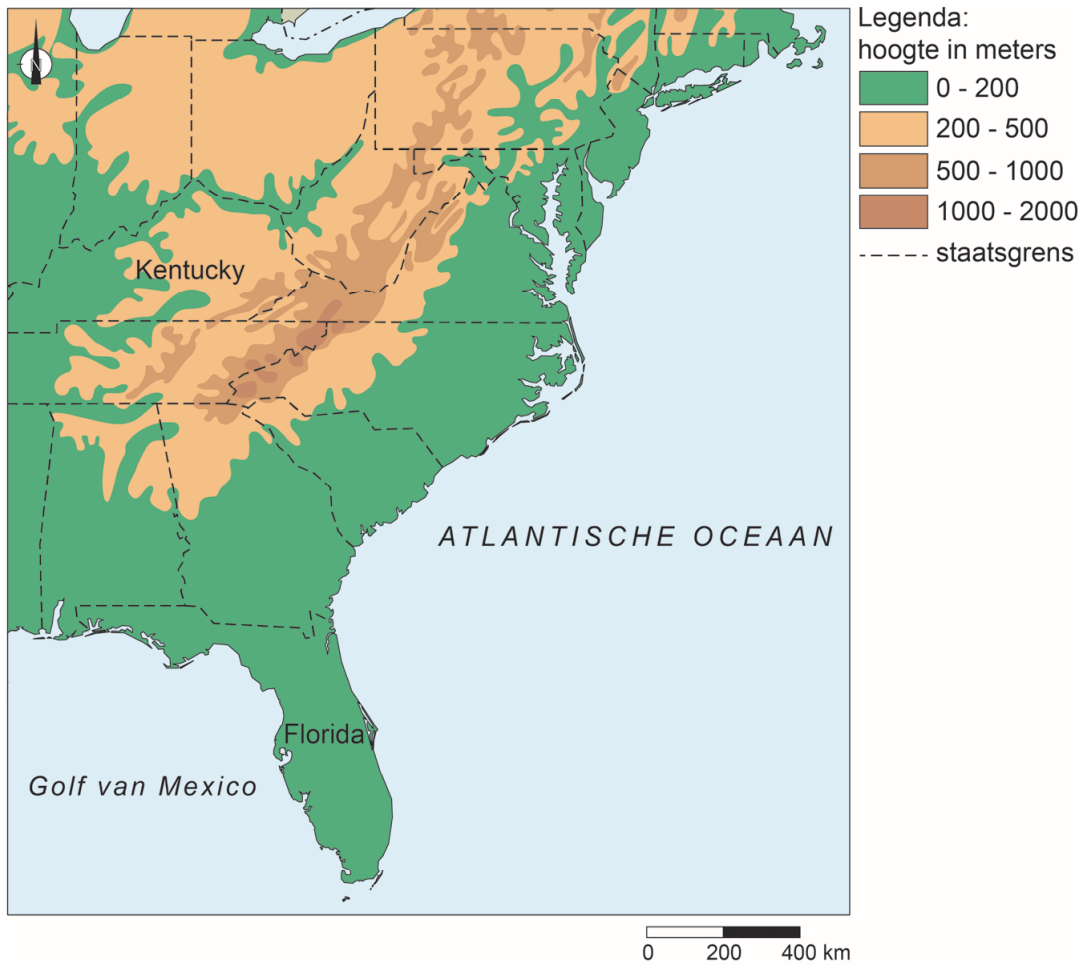
Veeteelt in de Verenigde Staten



- 1p 11 Bekijk bron 15.  
Er is een samenhang tussen klimaatzone enerzijds en vegetatiezone en agrarisch bodemgebruik anderzijds.  
Welke vorm van veehouderij en welk landschap zijn te zien op de foto in bron 15?
- A extensieve veeteelt op de savanne
  - B extensieve veeteelt op de steppe
  - C intensieve veeteelt op de savanne
  - D intensieve veeteelt op de steppe

**bron 16**

De staten Florida en Kentucky in het zuidoosten van de Verenigde Staten

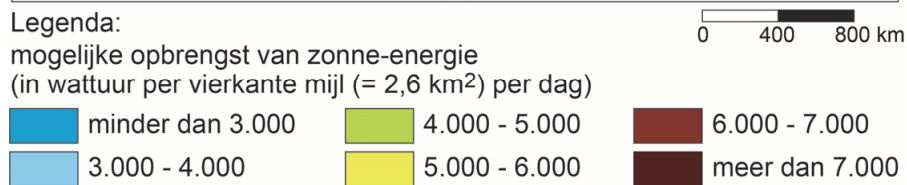
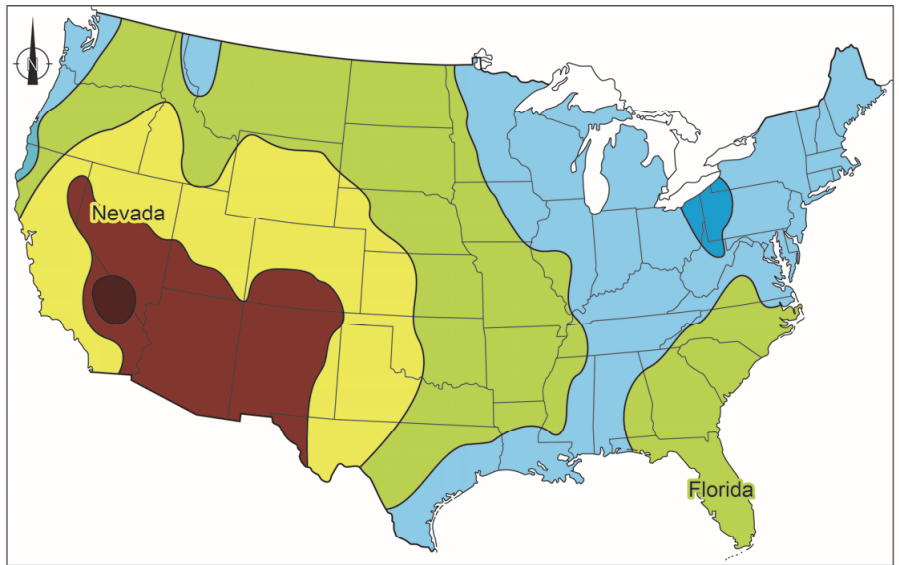


2p 12 Bekijk bron 16.

→ Noem de twee gevolgen van klimaatverandering die voor de inwoners van Florida meer gevaar opleveren dan voor de inwoners van Kentucky.

**bron 17**

**Mogelijke opbrengst van zonne-energie in de Verenigde Staten**



- 1p **13** Bekijk bron 17.  
In het zuidwesten van de Verenigde Staten is de mogelijke opbrengst van zonnepanelen het hoogst.  
→ Geef een klimatologische oorzaak waardoor de mogelijke opbrengst per vierkante kilometer in Nevada hoger is dan in Florida.
- 1p **14** Meestal neemt de windsnelheid boven land af, omdat obstakels de wind afremmen.  
Bij orkanen is er nog een oorzaak waardoor de windsnelheid afneemt boven land.  
→ Geef deze oorzaak.

**bron 18**

Tropische storm Nate, oktober 2017

De tropische storm Nate, die eerder nog ingeschaald werd als orkaan, is zondag 8 oktober aan land gegaan in de Amerikaanse staat Mississippi, iets ten oosten van New Orleans.

**bron 19**

Stroomgebied Mississippi



- 1p **15** Lees bron 18 en bekijk bron 19.  
De rivier de Mississippi heeft een groot stroomgebied en de rivier mondt uiteindelijk uit in de rivierdelta aan de Golf van Mexico. Tijdens een tropische storm vanuit de Golf van Mexico is de monding van de Mississippi extra kwetsbaar voor overstromingen. Door de lage ligging kan de delta gemakkelijk overstromen.  
→ Geef nog een natuurlijke oorzaak waardoor het deltagebied extra kwetsbaar is voor overstromingen tijdens een tropische storm.
- 1p **16** Bekijk bron 19.  
De stad New Orleans heeft meer dan 380.000 inwoners. Bij een orkaan wordt vaak een evacuatie-advies gegeven.  
→ Noem een reden waarom mensen een evacuatie-advies niet opvolgen.

**Bronvermelding**

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.